

LPD

avisen

I dette nr:

- *Begynderkursus*
- *Praktiske forhold ved klager*
- *Retspsykiatri*
- *Vi skal gå hånd i hånd...*
- *Ophævelse af dom*

UDGIVER

Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark, LPD

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Erik Dahlgaard
erikdahlgaard@live.dk

Indhold fra LPD-avisen må citeres med angivelse af kilde jf. lov om ophavsret.

Avisen modtager gerne materiale, men påtager sig intet ansvar for indsendt materiale. Avisen forbeholder sig ret til at forkorte/redigere i indsendt materiale.

LAYOUT OG TRYK

Mark & Storm Grafisk A/S

Avisen udkommer
4 gange årligt
Oplag: 1250

Materiale sendes til
erikdahlgaard@live.dk

WWW.LPD-INFO.DK

Her, hvor året 2019 er mod slutningen, er det naturligt at se tilbage- og frem. Tilbage på, hvordan vores område har udviklet sig i det forgangne år, samtidig med at man kan gætte på og vurdere, hvordan mon tingene vil udvikle sig i 2020.

Tilbageblik

Foreningen LPD har haft et travlt og spændende år med travlhed omkring vores kursus aktiviteter. Jeg tror ikke der, i foreningens levetid, har været så mange kursister på kurser og temadage i LPD-regi som i 2019. Søgningen, som ikke mindst gjorde sig gældende på vores begynderkursus, har været på et niveau så vi har måttet søge om ekstra bevillinger hos ministeriet for at kunne opfylde alles behov. Det er tydeligt, at der efter mange år med ordningerne - **patientrådgivere og bistandsværger** - nu er et generationsskifte i gang. Mange har været med siden starten i 1989, så det er naturligt at der, efter 30 år, er mange der så småt takker af.

Heldigvis oplever vi at det er let at rekruttere nye patientrådgivere og bistandsværger. Det er glædeligt, at en del yngre mennesker vælger at påtage sig den svære opgave det kan være at fungere som den, der skal understøtte retssikkerheden for en gruppe meget udsatte og sårbare medborgere. Det er inspirerende at opleve den gejst og interesse vi møder blandt deltagerne på LPD-kurser.

På samme måde er vi taknemmelige for de undervisere og indlægsholdere, der velvilligt kommer og hjælper os med at lave kurser på et godt fagligt niveau. Her møder vi respekt for, at patientrådgivere og bistandsværger udfylder en væsentlig rolle.

I LPD-regi har vi understøttet Institut for Menneskerettigheders arbejde med analyse og udredning omkring retspsykiatrien. Dette arbejde mundede, den 12. november, ud i udgivelse af en rapport: **Retspsykiatrien - i et menneskeretligt perspektiv**. Rapporten gav nogle klare anbefalinger, så vi kan håbe nogen læser det og at det kan inddrages, hvis retspsykiatrien får et serviceeftersyn i det politiske system på et tidspunkt.

Bestyrelsen i LPP

Formand og redaktør

Erik Dahlgaard
Havrelandsvej 4
7790 Thyholm
30 62 81 93
erikdahlgaard@live.dk

Sekretær

Kirsten J. Lohse
Bystævnevej 68
5600 Faaborg
20 80 21 13
lavemosegaard@gmail.com

Bestyrelsesmedlem

Anders Ole R. Andersen
Udgårdstøften 38
8600 Silkeborg
21 44 97 03
hanneoganders8600@gmail.com

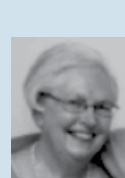
Næstformand

Dorthe Skarsholt Falkenstrøm
Ejler Billes Allé 43, 4. sal
2300 København S
25 32 77 69
skarsholt@live.dk

Bestyrelsesmedlem

Inge Lise Lund
Høgevænget 7
5610 Assens
26 21 50 25
ingeliselund1@gmail.com

Regnskabskontrollant

Winnie Kirchheiner
Søndertoften 183
2630 Taastrup

Kasserer

Anne Sieg
Søndermarken 38, 2. Tv.
3060 Espergærde
29 80 01 52
kasserer@lpd-info.dk

Bestyrelsesmedlem

Michael Just Jensen
22 55 76 58
michaeljustjensen@gmail.com

Regnskabskontrollant suppleant

Else Marie J. Rosendahl
Vismarlundvej 8, 6500 Vojens
25 68 51 00
juhler.rosendahl@gmail.com

Fremtid

Sommerens nyvalg til Folketinget i sommer gav en ny regering. Det var dejligt at høre i valgkampen, at alle ønskede at styrke psykiatrien. Der blev lovet øgede ressourcer, og der var næsten konsensus om behovet for en tiårig psykiatriplan, som skal sikre ligestilling med det somatiske område indenfor sygehusbehandlingen.

Finansloven er netop kommet på plads, med deltagelse af regeringens parlamentariske grundlag, samt alternativet. Her er der afsat samlet 600 mil. i øget finansiering fra staten til næste år, fordelt på 510 mil. til den almene psykiatri, samt kr. 90 mil. til det retspsykiatriske område. Målet er flere sengepladser i almenpsykiatrien, en udbygning af kapaciteten på Sikringen i Slagelse med 10 pladser, samt at forbedre arbejdet med akutfunktioner og forebyggelse. Igennem en styrkelse af retspsykiatrien vil man aflaste den almene psykiatri. Derudover ønsker man at styrke sammenhængen mellem almen praksis - hospitalspsykiatrien og socialpsykiatrien.

Der skal der igangsættes et arbejde med en gennemgribende 10 års plan for hele det psykiatriske område. Vi må håbe, at nogle af de gode erfaringer man ved der virker, bl.a. gennem mange gode satspulje projekter, her kan finde vej til hele området.

Med disse ord vil jeg takke alle der har krydset vores vej i 2019, med håbet om et gensyn i året der kommer.

Med dette vil jeg ønske alle en god læselyst.

Erik Dahlgaard

Redaktør

Indhold

Begynderkursus.....	4
Praktiske forhold ved klager til Det Psykiatriske Patientklagenævn	5
Retspsykiatri i et menneskeretligt perspektiv.....	6
Bekendtgørelse om forretningsorden for Det Psykiatriske Patientklagenævn	8
Vi skal gå hånd i hånd.....	12
Ophævelse af dom om psykiatrisk behandling på psykiatrisk afdeling ved udvisning til hjemland	14

Forside: Colourbox stockfoto

1. Suppleant

Britta Nielsen
Hyacintvej 3
9380 Vestbjerg
29 60 24 27
bhost@stolpedalsskolen.dk

2. Suppleant

Connie Sinding
Stationsmestervej 156
9200 Ålborg SV
22 75 18 38
conniesinding@gmail.com

Webmaster

Mikael Egevig
7400 Herning
webmaster@lpd-info.dk

www.lpd-info.dk

December 2019 · Nr. 114

LPD avisens

I dette nr:

- Begynderkursus
- Praktiske forhold ved klager
- Retspsykiatri
- Vi skal gå hånd i hånd...
- Ophævelse af dom

LANDSFORENINGEN
af Patientrådgivere & Bistandsværgere i Danmark

Begynderkursus for patientrådgivere og bistandsværger

holdes den 31. Januar – 2- februar 2020

Hotel Comwell Middelfart
Karensmindevej 3, 5500 Middelfart
Tilmelding på: www.lpd-info.dk - senest 17. december 2019

Fredag

17.00-17.45	Ankomst og registrering – check in fra kl. 17
17.45-19.30	Velkomst v. Erik Dahlgaard - herefter middag
19.45-21.15	Patientrådgivers og bistandsværgers opgaver, vederlag, udlæg mv. Cases og gruppearbejde

Lørdag

08.00-09.00	Morgenmad
09.30-12.30	Overlæge Kim Balsløv, Retspsykiatrisk Afsnit, Middelfart Diagnoser inden for psykiatrien
12.30-14.00	Frokost
14.00-15.30	Psykolog Mette Hanrath, Retspsykiatrien, Viborg: Det første møde med borgeren/klienten/patienten
15.30-17.30	Cases og gruppearbejde om indgivelse af klager, klagebehandling mv.
19.00-21.00	Middag

Søndag

08.00-09.00	Morgenmad
10.00-11.30	Fung. enhedschef Ditte Nygaard, Kriminalforsorgen (KIF), Aarhus: Oplæg om KIF og deres arbejde med behandlingsdømte og samarbejde med bistandsværger/patientrådgivere.
12.00	Afslutning og "to go sandwich"

Praktiske oplysninger

Tovholdere:	Anne Sieg og Connie Sinding
Pauser:	Alle dage indlægges passende pauser med kaffe, the, vand og frugt
Ophold:	Udgift til ophold og fortæring afholdes af Justits-/Sundhedsministeriet.
Pauser:	Alle dage indlægges passende pauser med kaffe, the, vand og frugt.
Transport:	Transport med billigste offentlige transport eller kørsel i egen bil refunderes (med Statens lave takst) ved udfyldelse af køreseddel, vedlagt evt. bilag.
Køresedler, bizz og billetter:	Sendes til; Anne Sieg, Søndermarken 38, 2. tv., 3060 Espergærde, kasserer@lpd-info.dk

Praktiske forhold ved klager til Det Psykiatriske Patientklagenævn

- Sygehuset kan sende klager på alle ugens dage – ingen frist for at sende klager.
- Sygehuset skal sammen med patientens klage – hvis den er skriftlig – sende en fyldestgørende lægeerklæring, opdaterede tvangsprotokoller vedrørende det eller de tvangsindgreb, som patienten klager over samt i øvrigt relevant journalmateriale. Se den altid gældende vejledning med oversigt over akter ved klager til nævnet.
- Nævnet kontakter sygehuset inden mødet, hvis nævnet er opmærksom på, at der mangler akter til sagen.
- Nævnet afholder møder mandag til torsdag 9:00 til 13:00.
- Nævnet afholder som udgangspunkt møder på de enkelte sygehuse på samme ugedag.
- Nævnet afholder dog som udgangspunkt møder i klager over tvangsbehandlinger, der er tillagt opsættende virkning, tre hverdage efter at nævnet har modtaget alle sagens akter.
- Nævnet afholder som udgangspunkt møde i klager over samme sygehus i forlængelse af hinanden.
- Når nævnet afholder videomøder, skal sygehuset, hvor patienten er indlagt, sørge for, at der er videokonferenceudstyr tilgængeligt.
- Sygehuset kan senest en hverdag inden møde kontakte nævnets sekretariat for at sikre, at der er forbindelse igennem til nævnet via video.
- Når nævnet afholder fysiske møder, skal sygehuset, hvor patienten er indlagt, sørge for, at der er et mødelokale til rådighed.
- Nævnet vil altid tydeligt angive i indkaldelsen til alle deltagere, om nævnet afholder et videomøde eller fysisk på afdelingen.
- Sygehuset skal i samarbejde med patientrådgiveren sikre, at patienten altid ved, om nævnet afholder et videomøde eller et fysisk møde.

Retspsykiatri i et menneskeretligt perspektiv

Den 12. november udgav Institut for menneskerettigheder en fyldig udredning, hvor Institut for Menneskerettigheder underkaster måden samfundet håndterer sindslidende borgere der begår kriminalitet, en grundig analyse set fra et menneskeretligt perspektiv. Arbejdet er mundet ud i et antal anbefalinger, som indgår i en udredning som kan danne afsæt for en eventuel politisk nytænkning af området: foranstaltningsdomme:

I den danske retspsykiatri får mennesker med psykisk sygdom uforholdsmæssigt lange domme. Det kan udgøre et diskriminationsproblem.

Institut for Menneskerettigheder påpegede tilbage i 2006, at der manglede proportionalitet mellem lovovertredelse og sanktion i forbindelse med personer med psykiske lidelser, der begår kriminalitet og får en foranstaltningsdom.

Problemstillingen vedrørende forskelsbehandling af men-

nesker med længerevarende psykisk sygdom i form af meget langvarige domme gør sig i endnu højere grad gældende i dag. Det er en massiv menneskeretlig udfordring for Danmark, fordi uforholdsmæssigt lange særforanstaltninger kan udgøre diskrimination af personer med langvarig psykisk sygdom.

Formålet med denne undersøgelse af personer med psykiske lidelsers vilkår i retspsykiatrien har været at belyse, hvordan retspsykiatriske patienter er sikret imod, at deres dom strækker sig længere eller er mere indgribende end nødvendigt, og hvordan patienternes rettigheder kan styrkes.

Resultaterne af undersøgelsen vidner om massive menneskeretlige udfordringer i retspsykiatrien. På baggrund af en analyse af forlængede domme finder vi, at domme for eksempelvis berigelseskriminalitet i flere tilfælde forlænges. Det gælder også i tilfælde, hvor der ikke har været begået

yderligere kriminalitet under dommen. Det helt centrale formål med en anbringelses eller behandlingsdom er – gennem behandling – at forebygge, at personen på grund af sin psykiske lidelse begår lignende gentagen kriminalitet, såkaldt recidiv. Alligevel finder vi flere eksempler på, at domme forlænges med henvisning til behandlingsbehov uden henvisning til risiko for recidiv. Mennesker med psykiske lidelser skal selvfølgelig have behandling og støtte, men det skal ikke ske ved at forlænge en behandlingsdom langt ud over det rimelige.

Samtidig ser vi nærmere på forholdene for de bistandsværger, der har til opgave, der har til opgave at holde sig underrettet om den dømtes tilstand. Vores undersøgelse belyser, at bistandsværgerne oplever mangel på information om deres klienters sag, og at sagsbehandlingstiderne er uforholdsmæssigt lange. Resultaterne tyder på, at bistandsværgernes arbejde besværliggøres i unødigt grad, og at dette i sidste ende forringer den dømtes retssikkerhed.

Det er Institut for Menneskerettigheders vurdering, at der er behov for en gennemgribende reform af retspsykiatrien, herunder et opgør med princippet om, at der kan idømmes meget langvarige foranstaltninger også for mindre kriminelle forhold.

Rapport: <https://menneskeret.dk/udgivelser/retspsykiatri-menneskeretligt-perspektiv>

Nyhed: <https://menneskeret.dk/nyheder/psykisk-syge-faar-lange-domme-retspsykiatrien>

Anbefalinger

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Justitsministeriet og Sundhedsog Ældreministeriet iværksætter en reform af retspsykiatriområdet, herunder en ændring af reglerne om særforanstaltninger i straffelovens kapitel 9.
- Politi og anklagemyndighed sikrer, at pårørende forud for beskikkelsen som pårørendebistandsværge orienteres og vejledes grundigt om indholdet af opgaven, herunder muligheden for at klienten kan få beskikket en listebistandsværge, hvis de pårørende ikke ønsker eller ikke magter at være bistandsværge.
- Regionerne indskærper over for sygehusafdelingerne, at der er pligt til at underrette bistandsværgerne ved indlæggelse og udskrivning.
- Justitsministeriet tager initiativ til at undersøge, hvor udbredt de lange sagsbehandlingstider er, og hvordan det kan sikres, at der ligger en opdateret lægelig vurdering til grund for ændringer af en foranstaltningsdom.

Kontingent

DET ER NU MULIGT AT BETALE KONTINGENT VHA. BETALINGSSERVICE

Vi er nu oprettet hos PBS, så du kan tilmelde din betaling hertil, så det årlige kontingent bliver trukket.

Vi har indberettet oplysninger på registrerede medlemmer

For tilmelding til PBS via dit pengeinstitut/netbank skal du bruge følgende oplysninger:

PBS nr.: 09736204

Debitorgruppe: 00001

Kundenr.: dit medlemsnummer som står på adresselabelen bag på LPD Avisen.

Opkrævninger udsendes sidst i december med opkrævning i januar

Bekendtgørelse om forretningsorden for Det Psykiatriske Patientklagenævn

I medfør af § 36, stk. 4, i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 2. september 2019, fastsættes:

Kapitel 1

Det Psykiatriske Patientklagenævns sammensætning og opgaver

§ 1. Efter § 34 i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. oprettes et psykiatrisk patientklagenævn ved Nævnenes Hus.

§ 2. Det Psykiatriske Patientklagenævn behandler klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførelse, tvangsbehandling, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, indgivelse af et beroligende middel med magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, aflåsning af døre i afdelingen samt oppegående tvangsfiksering og aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, på de psykiatriske afdelinger, der hører under den eller de sygehusmyndigheder, som er beliggende i den pågældende region.

Stk. 2. Parter i sagen er patienten og sygehusmyndigheden. Er klagen tillige rettet mod nærmere angivne sundhedspersoner, har de pågældende ligeledes stilling som parter.

§ 3. Ved afgørelsen af den enkelte sag består Det Psykiatriske Patientklagenævn af 3 personer: Direktøren for Nævnenes Hus eller ansatte, som direktøren har bemyndiget hertil som formand, et medlem beskikket efter indhentet udtalelse fra Lægeforeningen samt et medlem beskikket efter indhentet udtalelse fra Danske Handicaporganisationer eller en tilsvarende beskikket stedfortræder for et medlem.

Stk. 2. Nævnenes Hus varetager Det Psykiatriske Patientklagenævns sekretariatsopgaver og afholder udgifterne ved nævnets virksomhed, herunder vederlag til nævnets medlemmer og stedfortrædere.

Kapitel 2

Forberedelse af sagerne

§ 4. Efter lovens § 35 skal sygehusmyndigheden efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sagen for Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Stk. 2. Patienten og patientrådgiveren har endvidere mulighed for selv at indbringe sagen direkte for Det Psykiatriske Patientklagenævn.

§ 5. Ved sagens modtagelse træffer nævnets formand afgørelse om, hvorvidt klagen falder inden for nævnets kompetenceområde. Er det utvivlsomt, at klagen falder uden for nævnets kompetence, videresender formanden sagen til rette myndighed og underretter parterne herom. I andre tilfælde behandles spørgsmålet af Det Psykiatriske Patientklagenævn.

§ 6. Ved sagens modtagelse påser Det Psykiatriske Nævns formand, at de nødvendige oplysninger er medsendt, herunder en angivelse af, hvad der klages over, en udskrift af tvangsprotokollen, en erklæring fra den behandlingsansvarlige overlæge samt behandlingsplanen.

Stk. 2. Indbringer patienten eller patientrådgiveren klagen direkte for Det Psykiatriske Patientklagenævn, underretter nævnets formand sygehusmyndigheden om klagen og anmoder samtidig sygehusmyndigheden om at fremsende de fornødne oplysninger til nævnet, jf. stk. 1.

Stk. 3. Nævnets formand sørger i øvrigt for sagens oplysning og træffer bestemmelse om tilvejebringelse af eventuelle yderligere erklæringer m.v.

§ 7. Nævnet eller et af dets medlemmer, der af nævnet bemyndiges hertil, kan i forbindelse med behandlingen af en konkret sag besigtige vedkommende psykiatriske afdeling.

Kapitel 3

Afholdelse af møder

§ 8. Formanden fastsætter tid og sted for møderne og leder nævnets møder.

Stk. 2. Møderne kan afholdes som videomøder på den psykiatriske afdeling, hvor patienten er eller har været indlagt i forbindelse med det tvangsindgreb, der klages over, såfremt den psykiatriske afdeling har det nødvendige udstyr, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Møderne kan undtagelsesvist afholdes som telemøder, såfremt der sker elektronisk nedbrud eller lignende i forbindelse med afholdelse af videomøde.

Stk. 4. Såfremt patienten ikke ønsker, at mødet afholdes som video- eller telemøde, skal mødet i stedet afholdes på psykiatrisk afdeling, hvor patienten er eller har været indlagt i forbindelse med det tvangsindgreb, der klages over, medmindre afholdelse af møde på den psykiatriske afdeling ikke kan anses for hensigtsmæssigt for patienten.

Stk. 5. Formanden kan bestemme, at sager af særlig hastende karakter, herunder klager over beslutning om tvangsbehandling, der efter lovens § 32, stk. 3, i almindelighed har opsættende virkning, skal behandles forud for tidligere indkomne sager.

Stk. 6. Patienten, patientrådgiveren, sygehusmyndigheden, vedkommende overlæge og eventuelt andre involverede sundhedspersoner underrettes om tid og sted for det møde i Det Psykiatriske Patientklagenævn, hvor den pågældende sag skal behandles.

§ 9. Patientrådgiveren skal så vidt muligt være til stede ved klagens behandling i nævnet, jf. lovens § 24, stk. 2, 3. pkt. Det samme gælder for den læge, der har besluttet det tvangsindgreb, der klages over.

Stk. 2. Efter lovens § 36, stk. 2, har patienten og patientrådgiveren ret til mundtligt at forelægge sagen for nævnet. Samme ret har repræsentanter for sygehusmyndigheden, vedkommende overlæge og eventuelt andre involverede sundhedspersoner.

Stk. 3. I særlige tilfælde, hvor hensynet til patientens helbred eller til sagens behandling i nævnet afgørende taler herfor, kan nævnet bestemme, at patienten helt eller delvis skal være udelukket fra at deltage i forhandlingerne, jf. lovens § 36, stk. 2, 2. pkt.

§ 10. Det Psykiatriske Patientklagenævns møder er ikke offentlige.

Kapitel 4

Afgørelser m.v.

§ 11. Det Psykiatriske Patientklagenævn skal træffe afgørelse i klagesager om tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, jf. lovens § 32, stk. 3, inden 7 hverdage efter, at klagen er modtaget af nævnet, jf. lovens § 36, stk. 3, 1. pkt.

Stk. 2. I sager om oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe afgørelse senest 14 dage efter klagens modtagelse, jf. lovens § 36, stk. 3, 2. pkt.

Stk. 3. I andre sager skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe afgørelse snarest muligt. Er afgørelse ikke truffet inden 14 dage efter, at klagen er modtaget af nævnet, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om grunden hertil samt om, hvornår afgørelse kan forventes at foreligge.

§ 12. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser træffes efter mundtlig votering ved stemmeflerhed.

Stk. 2. Afgørelsen indføres i en beslutningsprotokol. Et medlem kan kræve tilført protokollen en kort begrundelse for sit standpunkt.

Stk. 3. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser udfærdiges skriftligt, med begrundelse og med angivelse af, om det er et enigt nævn eller et flertal af nævnets medlemmer, der har truffet afgørelsen. Nævnets afgørelser underskrives af formanden eller den, formanden bemyndiger hertil.

§ 13. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse sendes til sagens parter.

§ 14. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser kan gå ud på, at tvangsindgrebet godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette.

Stk. 2. Ved klage over beslutning om tvangsbehandling kan nævnet godkende eller tilsidesætte beslutningen. Dette gælder også, hvis klagen angår det præparat eller den dosering, der er angivet i beslutningen. Det Psykiatriske Patientklagenævn kan således ikke anwise et andet præparat eller dosering.

Stk. 3. Er klagen tillige rettet mod den eller de sundhedsperson(er), der har deltaget i den påklagede tvangsudøvelse, tager Det Psykiatriske Patientklagenævn stilling til, om der i den anledning er grundlag for at udtale kritik over for de(n) pågældende.

§ 15. Det Psykiatriske Patientklagenævn offentliggør hvert år en beretning om sin virksomhed. Beretningen udarbejdes i samarbejde med vedkommende psykiatriske afdelinger.

Kapitel 5

Klageadgang og klagevejledning

§ 16. Det Psykiatriske Patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsfiksering, beskyttelsesfiksering, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland og aflåsning af døre i afdelingen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a. Forelæggelse for retten skal finde sted inden 5 hverdage efter anmodningens fremsættelse.

Stk. 2. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser om tvangsbehandling, anvendelse af fysisk magt, indgivelse af et beroligende middel med magt, personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen, under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, kan påklages til Det Psykiatriske Ankenævn, jf. § 38, stk. 1, i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

§ 17. Det Psykiatriske Patientklagenævn skal vejlede patienten og patientrådgiveren om adgangen til domstolsprøvelse efter retsplejelovens kapitel 43 a. Nævnet skal endvidere vejlede om, at begæring om sagens indbringelse for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a skal fremsættes inden 4 uger fra nævnets afgørelse i sagen, samt om at senere fremsættelse af begæringen indtil 6 måneder efter nævnets afgørelse i sagen undtagelsesvis kan tillades af retten, når der foreligger særlig grund til at fravige fristen. Det Psykiatriske Patientklagenævn skal endvidere gøre patienten og patientrådgiveren bekendt med, at sagen vil blive indbragt for retten af nævnet, og at retten beskikker en advokat for patienten, medmindre den pågældende selv har antaget en advokat.

Stk. 2. Nævnet skal endvidere vejlede sagens parter om adgangen til at klage over nævnets afgørelser vedrørende de øvrige tvangsindgreb til Det Psykiatriske Ankenævn, herunder om fristerne herfor.

Kapitel 6

Tavshedspligt

§ 18. Der påhviler Det Psykiatriske Patientklagenævns medlemmer tavshedspligt.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. november 2019.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1339 af 2. december 2010 om forretningsorden for de psykiatriske patientklagenævn ophæves.

Sundheds- og Ældreministeriet, den 27. oktober 2019

MAGNUS HEUNICKE

/ Sabine Godsvig Laursen

Vi skal gå hånd i hånd...

Af: Bistandsværger og patientrådgiver
Britta Hostrup Nielsen

Mødet! Det vigtige møde imellem mennesker kan forandre en tilværelse helt. På godt og ondt.

Anyta mødte et personale, som også turde være menneske, og så skete der noget.

Hun kommer cyklende i den regnvåde aften, hvor vi har aftalt at mødes på en cafe i det indre Aalborg. Hun er en slank og køn ung kvinde på 39 år. Hun stiger af cyklen og kigger lidt forsigtigt på stedet, men hun smiler, da jeg kommer ud til hende.

Inde i cafeen krammer vi – og snakken går – for vi er hurtigt på bølgelængde, selv om det er et stykke tid siden, vi har set hinanden sidst.

Jeg skal høre om hendes bryllup i påsken i år og bryllupsrejsen til Rom, og hun må lægge øre til alle mine børnebørn.

Vi har kendt hinanden siden 1990, hvor jeg startede som lærer på Stolpedalsskolen, og hun gik i 5. klasse. Hun var en buldrende basse – godt skåret for tungebåndet – men også en lille pige, som blev massivt mobbet.

Intro

”Nå,” siger jeg. ”Vi skal jo i gang med din livshistorie. Hvor skal vi starte?”

Det har hun helt styr på.

”Når jeg skal være instruktør på et zumbahold, som ikke kender mig, så laver jeg en lille intro:

Alder: 39 år

Højde: 164 cm

Vægt: 82,7 kg

Skostørrelse: 39

Civilstand: Gift – bor sammen med min mand og vores hund og kat.

Beskæftigelse: Zumbainstruktør med 9 forskellige licenser, crossdanceinstruktør, fitnessinstruktør og indehaver af AloeBeauty.

Jeg kigger på hende, undrer mig og spørger, hvorfor hun gør det. Hun smiler stort og siger, at jeg må vente – selv om hun godt ved, at det er svært for mig – jeg er utroligt nysgerrig!

Hun forlod Stolpedalsskolen efter 7. klasse og kom på Pinsevækkelsens Efterskole i Mariager.

Da hun i 1996 havde taget 10. klasse på Skipper Clement Skolen i Aalborg, blev hun smidt ud hjemmefra og ernærede sig først som håndkuvertør hos Post Danmark i et år, og derefter var hun medarbejder hos KFUM og KFUK (”Giv et år”).

Et liv i psykiatrien

Hun har allerede som helt lille pige været i psykiatrien, og i september 1998 bliver hun indlagt på B 7 i Aalborg til observation for skizofreni – der havde tidligere været to korte indlæggelser på grund af selvmordsforsøg.

1998-1999 er jeg ad flere omgange patient-rådgiver for hende både i Aalborg og i Brønderslev, og hun får diagnosen ”depression/Borderline”.

1999 til 2007/2008 ser jeg hende ikke, da hun er på Selma i Århus, indlagt i Aalborg og på Selma igen.

2002 får hun diagnosen "paranoid skizofreni", og hun bliver indlagt på langtidsafsnittet V 10 i Aalborg, da det bliver skønnet, at hun har brug for en længerevarende indlæggelse.

2002 – i november – bliver hun indlagt først på Skadestuen i Aalborg på grund af en ikke-behandlet lungebetændelse, som medfører, at hun ikke kan trække vejret.

Efter en maveoperation, hvor man fjerner halvdelen af hendes tarmsystem på grund af koldbrand, kommer hun på Notia, og hun ender på intensiv afsnit R på grund af neuroleptika syndrom, som er en sjælden, men livstruende bivirkning til antipsykotisk medicin – i hendes tilfælde Cisordinol.

Hun holdes i kunstigt koma fra 16. november til 24. december – plus en lille uge afstedkommet af den morfin og sove-medicin, hun har fået.

Der kommer også akut nyresvigt og dialyse på grund af tryk i maven, et blødende mavesår og høje infektionstal fra bilerne.

Efter denne strabadserende periode, som hun har fået erstatning for – og frihed i form af et kørekort og en bil – kommer hun tilbage til afsnit V 10 og derefter på forskellige bosteder.

2005 får hun sin første dom – og en bistandsværge – for grov vold mod personale og beboere på et bosted. Volden skyldes en morfica psykose – hun skal ligge ned, men føler, at hun ikke kan trække vejret.

2005 til 2010 bor hun på bosted og er indlagt i Brønderslev og i Aalborg – hun er indlagt og fastspændt over 100 gange. Første indlæggelse Aalborg varede i 2,5 år.

I denne periode mødes vores veje igen, og jeg bliver hendes bistandsværge i 2007/ 2008.

Nu sker det!

2010/2011 møder hun et personale, som tør svare på de ting, som hun har med i sin intro til zumbaholdene.

Hun møder et menneske, som tør være et menneske – også over for en patient. Et menneske, som behandler hende ligeværdigt og respekterer hendes grænser. De arbejder intenst, og da personalet får nyt arbejde, fortsætter de over sms.

Det bliver til et venskab og en ambulancetjeneste, som hun altid kan kalde på. Også nu.

2012 bliver skizofrenidiagnosen slettet.

2014 bliver hun afsluttet i psykiatrien, og hendes dom bliver ophævet.

"Jeg elsker mit liv"

Når jeg sidder på cafeen denne regnvåde tirsdag aften i maj 2019 og kigger på hende, så ser jeg en dejlig ung kvinde, som smiler og er imødekommende, men som også fortæller mig, at hun har et skrøbeligt og stressfølsomt sind, som hun skal passe på, og som kræver forudsigelighed.

Hun har fundet manden i sit liv og en ven, hun kan kalde på. Hun har et godt liv.

"Jeg elsker mit liv," siger hun med endnu et smil.

Jeg håber, at jeg er et lille bitte holdepunkt i hendes liv. Et menneske, hun har mødt og gjort indtryk på, og som vil følge hende på afstand og af og til i et nærmere møde.

K. E. Løgstrup

Citater er ikke min stærke side, men der er et, som har fulgt mig – måske fordi jeg fuldt og fast tror, at det er i mødet med andre mennesker, vi bliver til mennesker.

K. E. Løgstrup: *"Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at holde noget af dets liv i sin egen hånd."*

Temadage

Temadagene med landsmøde holdes i 2020:

Den 24.26. april

På Hotel Comwell Hvide Hus, Ålborg

Ophævelse af dom

Om psykiatrisk behandling på psykiatrisk afdeling ved udvisning til hjemland.

Ved dom af 18. april 2018 blev A fundet skyldig i flere tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 244 samt et tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 21. Han blev dømt til psykiatrisk behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kunne træffes bestemmelse om genindlæggelse, jf. straffelovens § 68. Der blev fastsat en længste tid for foranstaltningen på 5 år. Ved dommen blev det bestemt, at domfældte udvises af Danmark med pålagt indrejseforbud i 6 år.

Af foregående mentalerklæring fremgik, at A i 2002 kom til Danmark fra Brasilien. Han blev samme år gift med en dansk kvinde, med hvem han har en datter. Han havde haft ufaglært arbejde og modtaget kontanthjælp. I 2016-2017 var han atter i Brasilien, men han er nu atter i Danmark.

I 2012 blev A indlagt på psykiatrisk afdeling med vrangforestillinger, der var opstået i forbindelse med hashmisbrug.

Tilstanden klingede af i løbet af et døgn, og han blev hurtigt udskrevet. I oktober 2017 blev A arresteret, og i november 2017 blev han tvangsindlagt på psykiatrisk afdeling, hvorfra han efter fem dage blev tilbageflyttet til Vestre Fængsel. Den 7. marts 2018 blev han atter indlagt på psykiatrisk afdeling med symptomer på sindssygdom. Ved mentalundersøgelsen konkluderedes ligeledes, at han var sindssyg med usamlet tankegang, læderet emotionel kontakt og formentlig vrangforestillinger. Der var holdepunkter for en længerevarende psykotisk tilstand, således A opfattedes som omfattet af straffelovens §16, stk. 1.

Af supplerende erklæring af 26. juni 2018 fremgik, at A betragtedes som færdigbehandlet ultimo maj 2018 i indlæggelsesregi, og ud fra en lægelig vurdering ville kunne fortsætte den psykiatriske behandling ambulant; overlægen anbefalede, at behandlingsdommen opretholdtes. Retslægerådet udtalte den 3. august 2018 afslutningsvist efter kort præsentation af sygehistorien: "Under behandling med blandt andet antipsykotisk medicin er tilstanden og kontak-

ten til det behandlende personale bedret betydeligt, og A har haft uledsaget udgang, der midlertidigt dog har været inddraget efter fund af hash i urinprøve. Den behandlingsansvarlige overlæge vurderer, at A kan udskrives, idet den psykiatriske behandling i henhold til den idømte foranstaltning kan foregå ambulant, herunder med støttende samtaler, opfølgning på eventuelt recidiv af hashmisbrug, tilsyn af Kriminalforsorgen og fortsat psykofarmakologisk behandling, med mulighed for at foranstalte genindlæggelse, eventuelt ufrivilligt i samarbejde mellem Kriminalforsorgen og overlægen, dersom behov derfor med risiko for fornyet kriminalitet skulle opstå.

Retslægerådet vurderer, at den skitserede plan for den fremtidige behandling er velindiceret, og rådet kan således på nuværende tidspunkt ikke anbefale ophævelse af den idømte foranstaltning.”

Indbringelse for retten

Anklagemyndigheden indbragte den 19. juli 2018 sagen for retten med påstand om, at dommens bestemmelse om udvisning opretholdes, og at den idømte foranstaltning som konsekvens heraf ophæves.

A havde derimod nedlagt påstand om, at dommens bestemmelse om udvisning ophæves, og at den idømte foranstaltning opretholdes eller ændres i medfør af straffelovens § 72, stk. 2.

Retten afgørelse

Ved dom den 12. september 2018 blev den tidligere trufne

bestemmelse om, at A skal udvises af Danmark med indrejseforbud i 6 år, opretholdt, samt den i samme dom trufne bestemmelse om, at A skal undergive sig psykiatrisk behandling m.v. blev ophævet.

Kommentar

Baggrunden for at indbringe sagen for retten, hvor A både er idømt en behandlingsdom og udvisning, er udlændingelovens § 50a, stk. 2, der blandt andet siger:

”Er en udvist udlænding efter reglerne straffelovens §§ 68 – 70 uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde undergivet en strafretlig retsfølge, der indebærer frihedsberøvelse, indbringer anklagemyndigheden i forbindelse med udskrivning fra hospital spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten. Taler udlændingens helbredsmæssige tilstand afgørende imod, at udsendelse finder sted, ophæver retten udvisningen.”

Det fremgår af rettens begrundelse for dom om udvisning og ophævelse af behandlingsdommen, at A nok har et vedvarende behandlingsbehov, men at der er reel og umiddelbar adgang til relevant psykiatrisk behandling i Brasilien, og at den nødvendige medicin kan opnås enten gratis eller mod betaling af mindre beløb.

Desuden lægges vægt på, at A er vurderet færdigbehandlet på den psykiatriske afdeling, hvor han er indlagt. Der er derfor efter rettens vurdering ikke grundlag for efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2, at ophæve bestemmelsen om udvisning, der derfor blev opretholdt.

Matador-penge

Af: Anne Sieg

Jeg er økonomisk værge for en udviklingshæmmet kvinde, Birgitte, som ikke kan vænne sig til det pengeløse samfund. Birgitte har aldrig kunnet bruge betalingskort og vil heller ikke kunne huske koden til at Dankort.

Personalet på bostedet må ikke have noget med borgernes penge at gøre, og de må heller ikke indtaste pinkode til dankort.

Det lokale pengeinstitut har lukket sin kassefunktion, så Birgitte kan ikke længere hæve penge, som hun plejde for at købe sine daglige fornødenheder i den lokale brugs.

Jeg har på Birgittes vegne oprettet en konto i den lokale brugs, så de sender regning til mig en gang om måneden. For at tilgodese Birgittes behov for at betale kontant, når

hun køber ind, har bostedets personale aftalt med forretningen, at Birgitte betaler med Matador-penge, når hun køber ind. Det er en aftale alle er med på. Birgittes indkøb skrives på kontoen og kassedamen tager mod Matador-pengene og giver Birgitte en kvittering.

Heldigvis betaler Birgitte altid præcis det beløb, hun har købt for, så hun ikke skal have byttepenge.

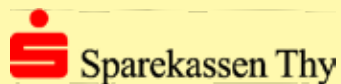
Matador-pengene leveres tilbage til bostedet, så der altid er nok til at fylde Birgittes pung op.

Dejligt med kreative løsninger til personer med særlige behov – i dette tilfælde at have penge i sin pung for at kunne betale for sine indkøb.

LPD
Co/ Erik Dahlgard
Havrelandsvej 4
7790 Thyholm

Indbetalinger af pengegaver, bidrag fra offentlige instanser og firmaer samt den årlige kontingent på kroner 350 for medlemskab, skal indbetales direkte til vores netbank:

Regnr.: 9090

Kontonummer: 0004654765

LANDSFORENINGEN
af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark

Kommunikation med kant

bog
staveligt
talt

MARK & STORM
GRAFISK

Korsvangen 15 | 5750 Ringe | Tlf. 62 62 22 77
www.mark-storm.dk